Але все ще дуже складним питанням залишається визначення справжніх антонімів серед прикметників через їх синонімічність та полісемію. Скажімо, такі прикметники, як *hot – cool, ascend – fall* можуть уважатися антонімами лише на половину. Так само дуже складно визначити правильність антонімів для слова *big.* Чи буде це *small* або *little*, оскільки ці прикметники мають синонімічний зв’язок? Так само дуже складно підібрати антоніми для прикметників у контексті їх полісемічних зв’язків. Так, скажімо, для слова *fresh* у сполученні *fresh fish* ідеальним антонімом буде *frozen fish*; а для *fresh* у сполученні *fresh shirt – dirty shirt.*

Ще одну проблему для правильного підбору антонімів створюють особливості їх стилістичного використання. Скажімо, ідеальними антонімами були б пари *big – little* та *large – small* (неофіційний та офіційний стиль відповідно), а не *big – small.* Хоча *big* та *small* є семантичними антонімами, вони відрізняються ще й на стилістичному рівні. Аналогічно можна розглядати пари *rising – falling* та *ascending – descending.* Вони відрізняються не тільки стилістичними особливостями (остання пара слів належить до офіційного стилю), але й мають різні семантичні властивості *(ascending – descending* передбачає певну елегантність і контроль за рухом, чого не передбачає пара *rising – falling*), а також існують відмінності на морфологічному рівні. З цієї точки зору можна вважати *ascending* та *descending* морфологічно ідентичними антонімами за винятком лише префікса, який саме й приводить до різниці у значенні цих слів. Щодо цього прикметники *rising – descending* не можуть уважатися ідеальними антонімами, оскільки вони не мають спільного кореня слова [7, 282].

Таким чином, існують проблеми у визначенні ідеальних антонімів серед прикметників через їх багатогранні асоціативні зв’язки. Опановуючи англійську мову, студентам мовних ВНЗ рекомендовано в першу чергу спрямовувати діяльність на запам’ятовування пар прикметників, що мають протилежні значення з урахуванням їх лексичних, семантичних, синонімічних та полісемічних особливостей. Лише врахування всіх особливостей уможливить оптимізацію процесу засвоєння іншомовної лексики майбутніми фахівцями мовних спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Крючков Г. Гуманістичний підхід у навчанні іноземних мов // Іноземні мови в навчальних закладах – “Педагогічна преса”. – К., 2003. – С. 610.
2. Gross D, Fischer U. & Miller G.A. The organization of adjectival meanings // Journal of Memory and Language. – 1989. – № 28. – P. 92–106.
3. Gross D., Miller R.J. Adjectives in WordNet // International Journal of Lexicography. – 1990. № 3. – P. 265–277.
4. Miller G.A., Beckwith R., Tellbaum C., Gross D. & Miller K.J. Introduction to WordNet: An on-line lexical database // International Journal of Lexicography. – 1990. – № 3. – P. 229–235.
5. Miller G.A. & Tellbaum C. Semantic Networks of English // Cognition. – 1991. – № 41. – P. 197–229.
6. Murphy G.L. Comprehending complex concepts // Cognitive Science. – 1988. – № 12. – P. 529–562.
7. Murphy G.L. Noun phrase interpretation and conceptual combination // Journal of Memory and Language. – 1990. – № 29. – P. 259–288.

УДК 378.147

Кулик Т.М., Мельник І.М., Микульська О.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглядаються особливості застосування комунікативного підходу у процесі навчання іноземної мови. Подано теоретичне обґрунтування використання комунікативного підходу у формуванні іншомовних мовленнєвих умінь і навичок, а також наводяться приклади комунікативних завдань для формування мовленнєвої компетенції в говорінні.

В статье рассматриваются особенности использования коммуникативного подхода в процессе обучения иностранному языку. Представлено теоретическое обоснование использования коммуникативного подхода для формирования речевых умений и навыков, а также приводятся примеры коммуникативных заданий по формированию речевой компетенции в говорении.

The article deals with the peculiarities of the usage of the communicative approach in the process of foreign language teaching. The article contains theoretical grounds of the communicative approach and practical communicative tasks as well.

В останнє десятиріччя перед вищою школою України постали нові проблеми. Інтеграція України до європейської спільноти, приєднання вітчизняної системи вищої освіти до Болонської декларації, орієнтація на загальноєвропейські рекомендації та вимоги з мовної освіти передбачають реформування вищої школи, стратегічним завданням якого є “вихід на ринок світових послуг”. Тому проблема якісної підготовки спеціалістів набуває особливого значення.

Інтеграція України в європейську економічну спілку і поширення контактів із зарубіжними сусідами в різних сферах діяльності є основними ознаками, що характеризують сучасний етап розвитку країни. Існуючі тенденції розвитку суспільства висувають нове соціальне замовлення, яке, у свою чергу, диктує якісно новий підхід до навчання іноземних мов у мовних вищих закладах освіти (ВЗО).

Соціальне замовлення на глибокі знання іноземної мови громадянами України відображено у вимогах до змісту навчальних програм з дисципліни “Іноземна мова” відповідно до державних освітніх стандартів вищої професійної освіти. У Типовій програмі з англійської мови, яка укладена відповідно до рекомендацій Ради Європи в галузі вивчення і викладання сучасних мов та оцінювання рівнів

володіння ними, обґрунтовується необхідність поступового зміщення головної уваги з формування мовленнєвих навичок на розвиток мовленнєвих умінь. Крім того, наголошується на соціальному компоненті навчання іноземної мови, який наявний у матеріалі всіх п’яти курсів, важливості розвитку спроможності студентів до автономного навчання і подальшого професійного вдосконалення протягом життя.

Принцип комунікативності є основним методичним прийомом, який сприяє успішному досягненню провідної мети навчання іноземної мови. Теоретичну основу комунікативного підходу до навчання мов становлять дослідження Г. Відоусіні, Е. Стевіка та інших науковців. На думку Ю.І. Пассова, принцип комунікативності передбачає побудову процесу навчання іноземної мови як моделі процесу реальної комунікації.

У сучасній методиці комунікативного навчання іноземних мов комунікативна компетенція розглядається як мета навчання й визначається як складний ряд взаємопов’язаних компонентів, володіння якими вказує на наявність в індивіда знань, умінь і навичок у галузі мови, включаючи сферу професійної діяльності, країнознавства, композиційної специфіки тексту та його паралінгвістичного оформлення.

З позицій комунікативного підходу формування іншомовних мовленнєвих умінь і навичок відбувається завдяки здійсненню студентами іншомовної мовленнєвої діяльності, тобто оволодіння засобами спілкування (фонетичними, лексичними, граматичними), спрямоване на їх практичне застосування у процесі спілкування, оволодіння вміннями говоріння, аудіювання, читання та письма, здійснюється шляхом реалізації цих умінь мовленнєвої діяльності у процесі навчання в умовах, що моделюють ситуації реального спілкування. Через те, що процес навчання не може повністю збігатися з процесом комунікації, який спостерігається в реальному житті, йдеться про його максимальне наближення до реального спілкування за такими найважливішими параметрами, як комунікативно вмотивована поведінка викладача і студентів і предметність процесу спілкування, що забезпечується ретельним підбором комунікативно-мовленнєвих намірів, тем ситуацій, які віддзеркалюють інтереси та потреби студентів.

Згідно з даними новітніх науково-педагогічних досліджень необхідно активно залучати студентів до процесу навчання, зосереджуючись на вправах і завданнях, які потребують для їх виконання здійснення активних практичних дій.

Отже, процес реального спілкування завжди проходить у різноманітних ситуаціях, у завданнях до вправ згідно з комунікативним підходом створюються навчально-комунікативні ситуації (НКС), де вказуються (більш або менш експліцитно) комуніканти, їх відносини та комунікативні наміри, а також обставини спілкування. Будь-яка реальна комунікативна ситуація передбачає елемент новизни, тому й завдання до вправ, в яких описуються НКС, повинні мати певну новизну й культурологічну та професійну спрямованість. Зверненість мовлення, наявність мовленнєвого завдання, ситуативність, відповідність віковим особливостям та професійній орієнтації студентів дозволяє реалізувати принцип умотивованості, що є складовою частиною комунікативного підходу.

Фрагмент заняття з формування мовленнєвої компетенції в говорінні (для студентів II курсу мовного ВНЗ, які вивчають англійську мову як другу іноземну).

Мета: сформувати вміння діалогічного та монологічного мовлення за темою “Season and Weather”.

1. Повідомлення проблеми обговорення.

T: The regular weather forecasts contain some information about the interdependence between weather and people’s health. Nobody denies the fact that weather affects a person’s mood and, consequently, his or her behavior. It has either a negative or positive impact on people, their health, mood and behavior, which we’ll try to analyse today.

2. Brainstorming.

T: Now you’ll work in two groups. Discuss the following questions and share your opinions with your group-mates from the opposite team.

1) At what time of the year do you feel best?

2) If you travel to a country with a different climate, how do you feel?

3) Does climate affect people?

3. Постановка завдання групам студентів.

T: Now each group will read a part of the article concerning the problem we are discussing today. The first team will inform us about he scientific approach to the problem and the second group will describe the case of Janet Blake. Think of some questions to your opponents based on your part of the article and get ready for the discussion.

You may find it difficult to understand the following words:

Drowsy – sleepy;

Slumped – той, що нахилився;

Sluggish – інертний.

Part 1

Few people in northern Countries enjoy the long, dark nights and cold temperatures of winter. According to scientists, wintery conditions may be making some people ill. They suffer from seasonal Affective Disorder (SAD) or ‘the winter blues’. Sufferers become depressed as winter approaches, get even more depressed as the days become shorter but recover rapidly in spring. The symptoms can be very serious and may be mistaken for signs of mental illness. The further you live from the equator, the more likely you are to be affected by SAD. It is believed that up to 20% of the population of northern countries suffer from SAD and that 5% are chronic cases.

Part 2

Take the case of Janet Blake, a 30-year old public relations officer for a film distribution company. As the temperature dropped and the nights became longer she found it more and more difficult to carry out her

duties at work. Her job was very stressful and involved making speeches and appearing on television and radio. ‘The pressure was just too much,’ she said. Things became unbearable. I felt really low. When I had to travel to my office in the dark and come home in the dark I could stand it no longer. I just couldn’t cope anymore.’ She started to sleep three to four hours longer that usual, felt drowsy, ate much more, spent hour after hour slumped in an armchair in front of the TV. She often burst into tears for no reason at all and had no interest in other people. ‘I put on a lot of weight,’ she said, ‘and became very sluggish. I was in a state of utter despair.’ In the end she was forced to give up her job.

Possible questions:

Part 1: What is SAD?

How many people suffer from SAD?

Part 2: What symptoms did Janet Blake have?

What finally convinced Janet Blake that she could not continue working?

4. Обговорення проблеми в групах.

T: Now all of you are experts on the problem. Work in groups and think of the cause and treatment of SAD and possible problems SAD sufferers do have at other times of the year.

5. Порівняння висновків груп і об’єднання їх в одну версію.

5.1 T: Now read the third part of the article and compare your conclusions with the opinion of Dr. Hamish Mac Red, who has made a special study of SAD. Do they coincide?

Part 3

At first, doctors tried to treat her with drugs, but without success. Fortunately, her case came to the attention of DR Hamish Mac Rae, who has made a special study of SAD. His research had shown him that there was a simple and very effective cure – light. When SAD sufferers are exposed to artificial light which simulated sunlight, they get better almost immediately. Dr Mac Rae had a special lightbox installed in Janet’s home. She made a rapid recovery and was able to return to work. The problems seem to be caused by lack of light rather than by low temperatures,’ said Dr Mac Rae. ‘It seems that some people feel the desire to hibernate in winter in the same way that many animals do. Ironically, SAD sufferers often become hyperactive in spring. They swing from one extreme to the other. In spring sunshine they become very talkative and cannot sleep or sit still. The light box can help to keep their behaviour in balance.’

5.2 T: Now that you’ve discussed all aspects of the problem be ready to introduce a three minutes report including the main points of the discussion.

Використання комунікативного підходу на занятті забезпечує студентів необхідною практикою щодо соціально адекватної поведінки, збагачує досвід соціально-психологічних зв’язків, дозволяє їм певною мірою приєднатися до культури країни, мова якої вивчається, оволодіти елементами соціально-мовленнєвого етикету і в цілому підвищує вмотивованість і відповідно ефективність навчально-мовленнєвої діяльності на заняттях з іноземної мови, переносячи спілкування з формального в особистісний план.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колкер Я.М. Практическая методика обучения иностранному языку. – М., 2000. – С. 185–188.
2. Маляцька І.І. Формування навичок іншомовної вимови у студентів першого курсу мовного педагогічного вузу // МВІМ. – 1992. – Вип. 21. – С. 127–130.
3. Пассов Е.И. Коммуникативное иноязычное образование. – Липецк, 1998. – С. 84–89.
4. Скалкин В.Л. Основы обучения устной иноязычной речи. – М.: Рус. яз., 1981. – С. 54–59; 94–99.

УДК 378

Лащихіна В.П.

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ФРАНЦІЇ ДО РЕФОРМИ 1989 РОКУ

У статті розглядається підготовка педагогічних кадрів в університетах та Вищих Нормальних школах Франції до реформи 1989 року.

В статье рассматривается подготовка педагогических кадров в университетах и Высших Нормальных школах Франции до реформы 1989 года.

This article deals with a problem of preparation of pedagogical staff in universities and Higher Normal schools in France until reform of 1989.

В умовах сучасних глобалізаційних змін у всіх галузях суспільного життя, інтеграційних процесів, які відбуваються на теренах Європи, виникає інтерес до різних сфер людської діяльності певної країни. Однією із таких країн є Франція, а однією з актуальних проблем є стан освіти, зокрема підготовки педагогічних кадрів, від діяльності яких залежить добробут нації.

Мета статті – охарактеризувати стан системи підготовки педагогічних кадрів у вищій школі Франції до реформи 1989 року.

Завдання статті: виявити особливості підготовки педагогічних кадрів в університетах та Вищих Нормальних школах Франції.

Значну увагу дослідженням проблеми педагогічної освіти та освіти взагалі приділяли такі вітчизняні й зарубіжні науковці, як Б. Вульфсон, З. Малькова, М. Нікандров, О. Джуринський, І. Марцинковський, О. Сухомлинська, О. Матвієнко, О. Лисова, О. Головко, В. Капранова, К. Корсак, Л. Пуховська, Н. Лавриченко, О. Локшина, Л. Зязюн, А. Максименко, Ж.-П. Гішар, Ж.-Л. Одюк, К. Бедаріда, Е. Енсіян, Л. Броннер, Ж. Міаларе, Ж. Лезурн та ін.

Традиційно викладачі повних середніх шкіл (ліцеїв), ВНЗ країни проходили підготовку в університетах.

Французький університет – найдемократичніший вищий навчальний заклад. Тут відсутні конкурсні іспити. Для вступу необхідно мати диплом про закінчення повної середньої школи (ліцею) – диплом бакалавра. Абітурієнти “записуються” на факультет, відповідний секції випускного класу ліцею (профілю диплома бакалавра). Кількість вакансій на перших курсах – необмежена, але саме навчання має конкурсний характер, згідно з яким здійснюється відсів через